

BETÆNKNING**Afgivet af udvalget for Kultur-, Uddannelse-, Forskning og Kirke
vedrørende****Forslag til Inatsisartutlov om ændring af Inatsisartutlov om
kirken****Afgivet til forslagens 2. behandling**

Udvalget for Kultur, Uddannelse, Forskning og Kirke har under behandlingen bestået af:

Inatsisartutmedlem, Formand Randi Broberg, Partii Inuit
Inatsisartutmedlem, Næstformand Ruth Heilmann, Siumut
Inatsisartutmedlem, Per Berthelsen, Siumut
Inatsisartutmedlem, Mimi Karlsen, Inuit Ataqatigiit
Inatsisartutmedlem, Harald Bianco, Inuit Ataqatigiit

Udvalget for Kultur-, Uddannelse-, Forskning og Kirke har efter førstebehandlingen under EM/13 den 19. september 2013 gennemgået forslaget.

Forslagets indhold

I 2010 blev en ny hovedlov for Kalaallit Nunaanni Ilagiit, Inatsisartutlov nr. 9 af 19. maj 2010 om Kirken (Kirkeloven), vedtaget. Det hermed fremsatte ændringsforslag skal ses som et led i den pågående revidering af reglerne indenfor Kalaallit Nunaanni Ilagiit. Det er i denne forbindelse også ønsket at forenkle reglerne, blandt andet ved en sammenskrivning heraf.

Samlet set indeholder dette ændringsforslag til loven opdatering og samling af reglerne for ansættelse hos Kalaallit Nunaanni Ilagiit, således at servicering af borgerne indenfor kirken smidiggøres og opgaverne tydeliggøres.

Inatsisartut Førstebehandling af forslaget

Generelt er samtlige partier tilfredse med ændringsforslaget til loven. I forbindelse med behandlingen af ændringsforslaget af Inatsisartutloven i salen bemærkede flere af ordførerne følgende:

“2.3 Præsters og kateketers fritagelse fra kirkelige handlinger af teologiske grunde
Bestemmelsen er ny og omhandler præstens og kateketens ret til ikke at foretage eller medvirke ved kirkelige handlinger, som strider imod dennes teologiske forståelse. Beskyttelsen har tidligere i et vist omfang haft hjemmel i en folkekirkelig sædvane, men af hensyn til præstens/kateketens forståelse af lovgivningen tydeliggøres og præciseres dette i § 14, stk. 3. For

bestemmelsens anvendelsesområde kan eksempelvis tænkes kirkelig vielse af 2 personer af samme køn, vielse af 2 personer hvor den ene eller begge er fraskilte mv”.

På denne baggrund udledte flere af ordførere under debatten i salen, at der lovgivningsmæssigt banet vej for en kirkelig vielse af personer af samme køn.

På den baggrund præciserede Naalakkersuisoq for Uddannelse, Kirke, Kultur og Ligestilling under sine afsluttende bemærkninger, at man lovgivningsmæssigt endnu ikke har godkendt en kirkelig vielse af personer af samme køn. Samtidig gjorde Naalakkersuisoq opmærksom på at, personer af samme køn ud over kunne blive viet hos borgmesteren, kan blive velsignet i kirken. Naalakkersuisoq lovede at rette henvendelse til den danske regering med forespørgsel om status for den henvendelse der tidligere er stillet, hvor man politisk har ønsket at det bliver muligt at foretage kirkelige vielser af personer af samme køn i Grønland.

Udvalgets behandling forslaget

Udvalget har i forbindelse med behandling af Forslag til Inatsisartutlov om ændring af Inatsisartutlov om kirken, indkaldte formanden for Naalakkersuisut til samråd, for at få en orientering om status for lovforslaget om kirkelige vielser af personer af samme køn.

Udvalget gennemførte samråd med Formanden for Naalakkersuisut den 27. september 2013. Formålet med samrådet var følgende ændringsforslag i betænkning fra Udvalget for Kultur, Uddannelse, Kirke og Forskning vedrørende kirkelig vielse af personer af samme køn EM2012/70.:

“forslag til Inatsisartutbeslutning om, at Naalakkersuisut uden ophold pålægges at rette henvendelse til den danske regering med henblik på, at der i det danske Folketing fremsættes forslag til lov for Grønland om ægteskabets indgåelse og opløsning, således at der kan skabes et lovgrundlag for kirkelige vielser af homoseksuelle par”.

Udvalget er også bekendt med at det tidligere Formand for Naalakkersuisut i forbindelse med fremsendelse af sagen til den danske regering har sendt orientering til udvalget den 16. april 2012.

Udvalget er også bekendt med at to medlemmer af Inatsisartut, Olga P. Berthelsen og Naaja Nathanielsen, begge fra Inuit Ataatigiit, har sendt en § 37 spørgsmål til Naalakkersuisut den 4. september 2012 om hvornår det er muligt for personer af samme køn kan blive viet i kirken. Som besvarelse til spørgsmålet sendte Naalakkersuisoq for Familie, Kultur, Kirke og Ligestilling den 14. september 2012 følgende redegørelse blandt andet indeholdende en status om sagen:

“I juni 2012 vedtog Det Danske regering lovforslag nr. 10. forslag til lov og om ændring af lov om ægteskabets indgåelse og opløsning, lov om ægteskabets retsvirkninger og retsplejeloventen og om ophævelse af lov om registeret partnerskab. (ægteskab mellem personer af samme

køn. Vedtagelsen får ingen direkte konsekvenser for Grønland og påvirker heller ikke den nuværende praksis i Grønland, idet disse forhold reguleres ved særskilte anordninger.

Mit departement har dog efter vedtagelsen af ændringsloven i Danmark, som muliggør kirkelig vielse af homoseksuelle, fremsendt endnu en skrivelse til den danske regering. I denne gøres der opmærksom på ønsket om også at kunne foretage kirkevielser af homoseksuelle i Grønland. Der forelægger dog endnu ikke nogen udmeldinger fra den danske regering om, hvornår en anordning for Grønland kan forventes færdig”.

I forbindelse med status for lovforslaget om kirkelig vielse for personer af samme køn indeholder Formanden for Naalakkersuisut redegørelse af den 27. september 2013 følgende opsummering:

“Naalakkersuisut har senest i september 2013 rykket for en status på et anordningsforslag der kan forelægges Inatsisartut. Socialministeriet har oplyst at ministeriet arbejder på et udkast til en anordning der kan forelægges Inatsisartut på forårssamlingen 2014. Naalakkersuisut har dog endnu ikke modtaget et udkast til anordning.

Socialministeriet har endnu ikke oplyst hvornår de nye regler herefter ville kunne træde i kraft. Men Naalakkersuisut er orienteret om at der i Folketinget er stillet et § 20 spørgsmål til socialministeren netop om dette forhold. Så vidt Naalakkersuisut er orienteret er der endnu ikke afgivet svar på det spørgsmål.

Afslutningsvis kan jeg opsummere at vi fortsat venter på et udkast til de endelige regler så disse kan blive forelagt Inatsisartut. Den nyeste oplysning fra Socialministeriet er at materialet kommer tidsnok til at kunne blive behandlet på forårssamlingen 2014.

Samtidig er det Naalakkersuisuts opfattelse at der med ændringsforslaget til inatsisartutlov om kirken tages hånd om de nødvendige forhold i kirken i Grønland således, at par af samme køn kan få adgang til en kirkelig vielse.”

Udvalget tager besvarelsen fra Formanden for Naalakkersuisut til efterretning.

Udvalget har bemærket, at der i lovforslaget indgår en bestemmelse (§ 1, nr. 5), som gør det muligt for en præst eller kateket at anmode om at blive fritaget for at udøve eller medvirke ved en kirkelig handling af teologiske grunde. Biskoppen afgør om anmodningen kan imødekommes.

I lovbemærkningerne til bestemmelsen oplyses blandt andet følgende:

”En præst eller kateket kan af teologiske grunde fritages for at udøve eller medvirke ved en kirkelig handling. Bestemmelsen er ny og yder præsterne og kateketerne en beskyttelse mod at skulle foretage eller medvirke ved kirkelige handlinger, som de ikke mener at burde eller kunne foretage af teologiske årsager.

Bestemmelsen yder ikke en ubetinget frihed, idet den enkelte præsts eller katekets teologiske grund til at ønske sig fritaget, skal efterprøves af biskoppen. Efterprøvelsen sker med henblik

på vurdering i både individuel teologisk henseende og i forhold til folkekirkens samlede forpligtelser, herunder konkrete muligheder for i en øjeblikkelig situation at kunne honorere borgerens retskrav.

Udgangspunktet er, at den præst eller kateket, som har en generel eller konkret teologisk grund til ikke at ville udføre en bestemt kirkelig handling, bør fritages herfor. Det kan dog ikke udelukkes, at folkekirken, i eksempelvis en nødsituation som for eksempel en nødvielse af homoseksuelle eller fraskilte, ikke har andre muligheder for at opfylde sine retlige forpligtelser i forhold til sine medlemmer end gennem den pågældende præst eller kateket. Præsten eller kateketen vil som følge af folkekirkens forpligtelse overfor medlemmet derfor skulle tåle ikke at blive fritaget, til trods for sin personlige teologiske samvittighed.”

[...]

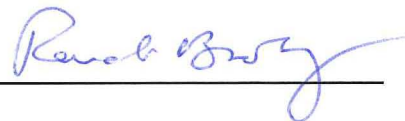
”Såfremt en præst eller kateket af teologiske grunde fritages for en kirkelig handling, vil Kalaallit Nunaanni Ilagiit være forpligtet til at finde en anden præst eller kateket, som kan udføre eller medvirke ved den kirkelige handling.”

Udvalget forstår dette således, at et teologisk sagligt ønske om fritagelse *skal* imødekommes, med mindre Kalaallit Nunaanni Ilagiit i den konkrete situation er afskåret fra at lade en anden præst eller kateket udføre eller medvirke ved den pågældende kirkelige handling. Det vil i praksis sige i situationer, hvor det af trafikale årsager ikke ville være muligt i tide at sende en anden præst eller kateket til det pågældende sted, og hvor den kirkelige handling ikke tåler udsættelse – f.eks. i tilfælde af en nødvielse ved et dødsleje. Et enigt udvalg kan tilslutte sig dette.

Indstilling:

På baggrund af ovenstående bemærkninger samt bemærkningerne under førstebehandlingen af forslaget, indstiller et **enigt udvalg hermed punktet** til godkendelse.

Med disse bemærkninger overdrager udvalget forslaget til andenbehandling.

Randi Broberg

Ruth Heilmann

Per Berthelsen

Mimi Karlsen

Harald Bianco